

Луцький національний технічний університет
Волинський національний університет імені Лесі Українки

**ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ
В УКРАЇНІ ТА СВІТІ:
УПРАВЛІННЯ, ТЕХНОЛОГІЇ, МОДЕЛІ**

Колективна монографія

Видання дев'яте

Луцьк
ВІП Луцького НТУ
2023

УДК 338.48
П 33

*Рекомендовано до друку
Вченою радою Луцького національного технічного університету
(протокол № 5 від 28 грудня 2023 р.)*

Рецензенти:

Лютак Олена Миколаївна, доктор економічних наук, професор, проректор з науково-педагогічної роботи та досліджень Луцького національного технічного університету

Папп Василь Васильович, доктор економічних наук, професор, професор кафедри менеджменту, управління економічними процесами та туризму Мукачівського державного університету

Чепурда Лариса Михайлівна, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри туризму та готельно-ресторанної справи Черкаського державного технологічного університету

Перспективи розвитку туризму в Україні та світі: управління, технології, моделі: колективна монографія. Видання дев'яте / за наук. ред. проф. Матвійчук Л.Ю., проф. Барського Ю.М., доц. Лепкого М.І. – Луцьк: ВІП Луцького НТУ, 2023. – 388 с.

ISBN 978-617-672-212-0

*Збережена авторська орфографія, пунктуація та стилістика.
Відповідальність за зміст матеріалів несуть автори.*

УДК 338.48
П 33

ISBN 978-617-672-242-7

© авторські тексти,
Луцький національний
технічний університет,
2023

Автори:

Білецький Ю.В., кандидат біологічних наук, доцент кафедри географії Волинського національного університету ім. Лесі Українки

Герасименко О.А., кандидат історичних наук, доцент кафедри професійної освіти, трудового навчання та технологій Рівненського державного гуманітарного університету

Гладкий О.В., доктор географічних наук, академік НАН ВО України, професор кафедри туризму та рекреації Державного торговельно-економічного університету

Громик О.М., кандидат географічних наук, доцент кафедри туризму та готельно-ресторанної справи Луцького національного технічного університету

Дашук Ю.Є., кандидат економічних наук, доцент кафедри туризму та готельно-ресторанної справи Луцького національного технічного університету

Дупак Н.В., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри професійної освіти, трудового навчання та технологій Рівненського державного гуманітарного університету

Єрко І.В., кандидат географічних наук, доцент кафедри туризму та готельного господарства Волинський національний університет імені Лесі Українки

Зубехіна Т.В., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри туризму та готельно-ресторанної справи Луцького національного технічного університету

Ільїн Л.В., доктор географічних наук, професор, завідувач кафедри туризму та готельного господарства Волинського національного університету імені Лесі Українки

Ільїна О.В., кандидат географічних наук, доцент кафедри туризму та готельного господарства Волинського національного університету імені Лесі Українки

Ільтьо Г.Ф., кандидат політичних наук, доцент кафедри географії та суспільних дисциплін Мукачівського державного університету

Качаровський Р.Є., магістр географії, старший лаборант кафедри економічної та соціальної географії географічного факультету Волинського національного університету імені Лесі Українки

Корсак В.І., доктор економічних наук, професор, голова ради директорів компанії VolWest Group

Крупський О.П., кандидат психологічних наук, доцент кафедри маркетингу та міжнародного менеджменту Дніпровського національного університету ім. Олеса Гончара

Кучер П.В., кандидат географічних наук, старший викладач кафедри туризму Львівського державного університету фізичної культури імені Івана Боберського

Лепкий М.І., кандидат географічних наук, доцент кафедри туризму та готельно-ресторанної справи Луцького національного технічного університету

Лета В.В., кандидат географічних наук, доцент кафедри географії та суспільних дисциплін Мукачівського державного університету

Лисюк Т.В., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри туризму та готельного господарства Волинського національного університету ім. Лесі Українки

Лісова С.В., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри професійної освіти, трудового навчання та технологій Рівненського державного гуманітарного університету

Лужанська Т.Ю., кандидат географічних наук, доцент кафедри географії та суспільних дисциплін Мукачівського державного університету

Любіцева О.О., доктор географічних наук, академік НАН ВО України, професор, завідувач кафедри країнознавства та туризму Київського національного університету ім. Т. Шевченка

Матвійчук Л.Ю., доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри туризму та готельно-ресторанної справи Луцького національного технічного університету

Матвійчук С.І., магістрант кафедри туризму та готельного господарства Волинського національного університету імені Лесі Українки

Мельник А. В., кандидат географічних наук, доцент кафедри загальної, інженерної геології та гідрогеології Інституту природничих наук і туризму Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу

Мельник Н.В., кандидат географічних наук, доцент кафедри готельно-ресторанної та курортної справи факультету туризму Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

Патійчук В.О., кандидат географічних наук, доцент кафедри міжнародних відносин і регіональних студій Волинського національного університету імені Лесі Українки

Подоляк В.М., кандидат технічних наук, доцент кафедри туризму та готельно-ресторанної справи Луцького національного технічного університету

П'ятка Н.С., кандидат економічних наук, доцент в.о. завідувача кафедри географії та суспільних дисциплін Мукачівського державного університету

Сидорук С.В., кандидат економічних наук, доцент кафедри туризму та готельно-ресторанної справи Луцького національного технічного університету

Смаль Б.А., доктор філософії, доцент кафедри туризму та готельно-ресторанної справи Луцького національного технічного університету

Смирнов І.Г., доктор географічних наук, академік НАН ВО України, професор кафедри країнознавства та туризму Київського національного університету ім. Т. Шевченка

Стасюк Ю.М., старший викладач кафедри маркетингу та міжнародного менеджменту, Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

Терещук О.С., кандидат географічних наук, доцент кафедри туризму та готельного господарства Волинського національного університету ім. Лесі Українки

Чепурда Г.М., доктор історичних наук, професор кафедри туризму та готельно-ресторанної справи Черкаського державного технологічного університету

ЗМІСТ

ВСТУП	6
РОЗДІЛ 1. СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА СТРАТЕГІЧНІ ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ ІНДУСТРІЇ ТУРИЗМУ ТА ГОСТИННОСТІ	7
1.1. Тенденції розвитку туристичних дестинацій України в сучасних умовах	8
1.2. Current trends of ecological tourism product implementation	30
1.3. Оцінка та стратегічні напрямки розвитку організаційної культури підприємств сфери гостинності та туризму	43
1.4. Міжнародний досвід та тренди ведення ресторанного бізнесу в Україні та Польщі	99
1.5. Тенденції та шляхи розвитку готельної індустрії України	117
РОЗДІЛ 2. РЕГІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ТУРИЗМУ ТА ГОСТИННОСТІ	128
2.1. Католицький «Мур» середньовічного Кам'янця-Подільського та його потенціал для розвитку внутрішнього та іноземного туризму в Україні в контексті повоєнного відновлення туристичної галузі	129
2.2. Менеджмент туристичних дестинацій: сутність, особливості та кращі практики в Україні та світі	140
2.3. Геопросторові аспекти розвитку інновацій туризму Волинської області	164
2.4. Природні рекреаційно-туристичні ресурси Волинської області: інтегральне оцінювання	184
2.5. Стан і перспективи розвитку гастрономічного туризму у Волинській області	201
2.6. Інфраструктура як вагома складова галузі туризму (на прикладі Володимирського району Волинської області)	217
РОЗДІЛ 3. ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМИ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ТУРИЗМУ ТА ГОСТИННОСТІ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	231
3.1. Особливості діяльності музеїв України в умовах війни	232
3.2. Перспективи розвитку міжнародної туристичної діяльності України після війни	258
3.3. Інноваційні технології в системі конкурентоспроможності готельно-ресторанного підприємств	283
3.4. Педагогічні умови модернізації системи професійної підготовки фахівців для індустрії гостинності	307
3.5. Екологічна безпека держави та система моніторингу антропогенних ландшафтів	325
3.6. Комунікація, як інструмент розвитку туризму	368

ВСТУП

На сьогоднішній день в умовах війни туризм в Україні зазнає величезних втрат як зі сторони турпотоків, яких майже нема, так і зі сторони втрат туристично- рекреаційного потенціалу територій, які потрапили під окупацію та постраждали внаслідок бойових дій. На відновлення туристичної сфери в післявоєнний період потрібні будуть колосальні капіталовкладення та активне сприяння туристичним потокам, щоб якомога швидше відновити та відбудувати туристичну сферу.

Враховуючи досвід країн, які пройшли шлях відновлення після воєн, Україна матиме перспективи відновлення туристичної сфери, та появи і поширення нових видів туризму, пов'язаних з воєнними діями, що відбувались, та пам'яттю всіх постраждалих.

Оскільки основна мета туристичної політики сьогодні полягає у збереженні національного туристичного комплексу за умови гарантування максимальної безпеки туристів, доцільно вибрати шлях інтенсивного розвитку туризму в країні та спробувати подолати проблеми, які були притаманні туристичній сфері у до пандемічний та довоєнний період. У виграшній ситуації може опинитися й український туристичний ринок, якщо вдасться підтримати внутрішній попит, не допускаючи при цьому різкого зниження рівня доходів населення.

Монографія складається з трьох розділів. Перший розділ присвячений дослідженню сучасних тенденцій та стратегічних напрямків розвитку індустрії туризму та гостинності. Другий – спрямований на вивчення регіональних особливостей організації туризму та гостинності. У третьому розділі обґрунтовано перспективні напрями діяльності суб'єктів туризму та гостинності в сучасних умовах.

Автори не претендують на повне висвітлення всіх проблем, пов'язаних з пошуком шляхів ефективного розвитку туризму та гостинності в Україні та світі. Аналіз перспектив розвитку туризму та сфери гостинності має проводитися з урахуванням сучасних світових тенденцій та нагромадження досвіду як під час війни, так і у післявоєнний період та обмін інформацією, що становить взаємний інтерес професійного спілкування між теоретиками, практиками та молодим поколінням фахівців. Деякі з положень, що розглядаються, вимагають подальших досліджень та експериментальної перевірки.

Колектив авторів висловлює вдячність рецензентам рукопису монографії за висловлені побажання.

З щирою повагою,
Людмила Матвійчук, Юрій Барський
та Михайло Лепкий

2.6. ІНФРАСТРУКТУРА ЯК ВАГОМА СКЛАДОВА ГАЛУЗІ ТУРИЗМУ (НА ПРИКЛАДІ ВОЛОДИМИРСЬКОГО РАЙОНУ ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСТІ) *

Сучасні світові глобалізаційні та інтеграційні процеси, а також інтенсивний розвиток транскордонного співробітництва сприяє тому, що багато держав зробила акцент на високомобільну галузь – туризм, що стає вагомим сегментом економік країн світу для задоволення людських потреб у відновленні втраченого робочого потенціалу. Такі загальносвітові тенденції функціонування туристичної галузі торкнулися і України, зокрема і Волинської області. В умовах потужних децентралізаційних процесів стає актуальним стимулювання розвитку туристично-рекреаційної сфери новостворених, іншими словами об'єднаних чи укрупнених адміністративних районів. Прикладом цього може бути дослідження сучасного стану функціонування туристичної інфраструктури як основного вектору розвитку туристичної галузі в регіональній господарській системі Володимирського району Волинської області, що дозволить вирішити низку соціальних проблем та підвищити інвестиційну привабливість території.

У процесі децентралізації кожна громада, об'єднавши навколишні населені пункти, отримала певні природні, земельні, економічні, фінансові та інші ресурси, розміщені в межах цих територій. Одночасно держава передала новим утворенням право розпоряджатися всіма цими благами самостійно. При правильному господарюванні, підтримці державного та регіональних бюджетів, залучаючи значні кредитно-інвестиційні та грантові кошти, громади отримують можливість вирішення багатьох наболілих господарських, економічних (зокрема у рекреаційній галузі) питань. Внаслідок реформування територіальні громади (ТГ), особливо прикордонні отримали можливість розширення транскордонного співробітництва з відповідними територіями сусідніх країн, особливо у туристично-рекреаційній сфері. Наявні ресурси дають підстави для соціально-економічного зростання цих порівняно слабо економічно розвинених територій. Усвідомлюючи пріоритетність туристичної галузі, в області швидкими темпами здійснюється її розвиток, проводиться модернізація інфраструктурних та реставрація туристичних об'єктів. Водночас, відбувається удосконалення системи обслуговування та розробка нових туристичних маршрутів. Це дасть змогу за короткий період значно підвищити потенційні можливості туристичної галузі, вивести її на провідне місце в економіці краю. Одним із привабливих у цьому плані є Володимирський район, багатий пам'ятками історико-культурної спадщини та природно-ресурсним потенціалом.

В сучасних межах, Володимирський, один із чотирьох, районів Волинської області утворений у липні 2020 року постановою Верховної ради України від 17. 07. 2020 р. № 807-ІХ «Про утворення та ліквідацію районів» внаслідок проведення наступного етапу децентралізації влади, а в цьому

* Автори Єрко І.В., Мельник А.В., Мельник Н.В., Качаровський Р.Є.

випадку адміністративно-територіальної ресформи. Його площа становить 2 556,0 км², населення 172 947 осіб, густота населення 67,7 ос/км². Адміністративним центром району є м. Володимир. 11 територіальних громад: Володимирська (центр – м.Володимир), Затурцівська (с. Затурці), Зимнівська (с. Зимне), Іваничівська (сmt Іваничі), Литовезька (с. Литовеж), Локачинська (сmt Локачі), Нововолинська (м. Нововолинськ), Оваднівська (с. Овадне), Павлівська (с. Павлівка), Поромівська (с. Поромів) та Устилузька (м. Устилуг). Серед До складу району увійшов 201 населений пункт: три міста (два обласного значення – Володимир, Нововолинськ, одне районного – Устилуг), два селища міського типу (Локачі, Іваничі) та 196 сіл (табл. 1)^{1 2}.

Таблиця 1

Територіальні громади Володимирського району
Волинської області

Назва ТГ	Площа, км ²	Населення, осіб	Кількість насел. пунктів
Володимирська	104,2	42,2	9
Затурцівська	366,3	8,1	26
Зимнівська	309,1	8,6	30
Іваничівська	99,2	9,4	9
Литовезька	124,0	4,1	6
Локачинська	344,4	13,3	28
Нововолинська	75,2	58,2	8
Оваднівська	355,1	5,7	21
Павлівська	254,8	8,7	20
Поромівська	108,6	5,7	18
Устилузька	415,6	7,2	26
Разом	2 556,0	172 947	201

Розвиток території забезпечується наявними ресурсами і їх раціональним використанням. Туризм і рекреація – ресурсно-орієнтовані суспільно-господарські системи. Туристично-рекреаційні ресурси мають властивість відновлювати та розвивати фізичні й духовні сили людини. Володимирський район Волинської області має вигідне географічне розташування. Район має безпосередній вихід дл державного кордону з Республікою Польща (на заході). Це зумовлює інтенсивний розвиток міжрегіонального та транскордонного співробітництва, зокрема у збереженні та відтворенні рекреаційного потенціалу прикордонних територій, якою є Володимирщина, що має шанси скористатися вигодами транскордонної співпраці завдяки значному рівню привабливості після входження з 29.09.1995 р. до складу Єврорегіону «Буг».

Природні умови прикордоння області сприятливі для організації туристично-рекреаційної діяльності впродовж усього року. Клімат помірно континентальний з м'якою зимою, нестійкими морозами, теплим вологим літом. Середньорічна температура становить +7,5 °С, максимальна температура повітря в липні – +18,4 °С, а мінімальна в січні – -4,4 °С. В середньому в рік

¹ Володимирська районна державна адміністрація URL: <http://lbsadm.gov.ua/>

² Володимирська територіальна громада URL: <http://volvol.gromada.org.ua/>

випадає 500–560 мм опадів^{2, 3, 4}. Основними водними артеріями району є річки: Західний Буг (довжина – 772 км, в межах Волинської області – 220 км) – природний кордон з Польщею та його праві притоки: Луга (89,1 км) з Риловицею (19,8 км), Свинаркою (21,6 км), Стрипою (24,5 км), Золотуха (25,8 км), Студянка (26,3 км), Ізівка (16,7 км), Пітушок (20,0 км), та верхні течії рр. Турія і Стохід[]; озера, де найбільші Окорське (площа водного дзеркала 72,0 га), Павлівське (27,08 га), Куповатець (16,32 га), Холопичівське (11,9 га), Бросило (Озютичівське) (7,7 га), Щенятинське (7,6 га) та ставки у ряді населених пунктів громад. Привабливим в інвестиційному плані є довгострокова оренда водних плес з метою вирощування риби, раків та організації відпочинку та рибальства^{2, 5}.

Ліси займають 22-27% площі району та розміщені в межах лісництв ДП «Володимир-Волинське ЛМГ» та ДП СЛАП «Локачагроліс». Лісові рекреаційні ресурси представлені переважно хвойними породами з домішкою дуба, які, як відомо, є найбільш цінними в рекреаційному відношенні. Місцеві ліси багаті на чорницю, малину, ожину, лохину. Вони є середовищем існування таких мисливських тварин як лосі, олені благородні і плямисті, козулі, кабани, зайці-русаки, білки, лисиці, єнотовидні собаки, видри, бобри, тхори чорні, куріпки сірі^{1, 2, 4}.

В межах Володимирського району за інформацією Управління екології та природних ресурсів Волинської ОДА станом на 01.01.2022 р. Наявні та функціонують 37 об'єктів природно-заповідного фонду, зокрема – один загальнодержавного 36 місцевого та значення. Наявні 21 заказник: три ландшафтних, п'ять лісових, один ботанічний, п'ять загальнозоологічних, сім гідрологічних); 12 пам'яток природи – сім ботанічних, зоологічна, чотири гідрологічних), два заповідні урочища, та два парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва. Природоохоронні території Володимирського району є досить потужним рекреаційним елементом туристичної атрактивності краю і здатні забезпечити потреби туристичної галузі у наданні послуг з відпочинку та рекреації⁶.

За даними Управління культури, з питань релігії та національностей ОДА на території Володимирщини розташовано 262 об'єкти історико-культурної спадщини, яка включає 150 пам'ятки історії та культури, 93 пам'яток архітектури та містобудування, 16 пам'яток археології та три пам'ятки монументального мистецтва. Музейна мережа району формується із музейних установ історичного і меморіального профілів та пришкольніх музеїв. Діє три історичних музеї у м. Володимир (відкритий у 1940 р.) і Нововолинськ

³ Карпюк З.К., Антипюк О.В., Качаровський Р.С. Володимир-Волинський район Волинської області: туристично-рекреаційні ресурси прикордоння. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія «Географія». 2020. № 1/2(76/77). С. 69-77.

⁴ Чижевська Л.Т., Карпюк З.К., Качаровський Р.С. Особливості туристично-рекреаційної атрактивності Іваничівського району Волинської області. Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Серія «Географічні науки». 2019. № 1 (385). С. 136–142.

⁵ Регіональний офіс водних ресурсів у Волинській області URL: <https://vodres.gov.ua/>

⁶ Управління екології та природних ресурсів Волинської ОДА URL: <https://voladm.gov.ua/category/upravlinnya-ekologiyi-ta-prirodnih-resursiv/>

(1998 р.) та смт Іваничі (1975 р.), зберігаються, вивчаються, експонуються і популяризуються пам'ятки матеріальної і духовної культури. В м. Устилуг у приміщенні сучасної музичної школи з 1990 р. (відреставрований у 2013 р.) працює меморіальний музей видатного композитора, диригента та піаніста Ігоря Стравінського. У районі функціонує 33 пришкільні музеї, за профілем діяльності більшість з них належить до історичних (21) і етнографічних (9). Також діє музей образотворчого мистецтва (с. Жашковичі, Павлівська ТГ) – єдиний в області, та два краєзнавчих у сс. Галинівка (Оваднівська ТГ), Колона (Павлівська ТГ). Традиційно у багатьох населених пунктах району мешканці займалися декоративно-прикладним мистецтвом і народними художніми промислами. Такі осередки відомі у м. Володимир (ткацтво, писанкарство), м. Нововолинськ (різьблення по дереву), смт Іваничі (писанкарство), сс. Войнин, Павловичі, Старий Загорів (ткацтво), Древині (випилювання по дереву), Мишів (лозоплетіння), Затурці, Нехвороща, Пархоменкове, Селець (писанкарство), Жашковичі, Маньків, Мишів, Овадне, Крухиничі (вишивка). Наявна історико-культурна спадщина достатня для організації заходів культурно-пізнавального характеру: екскурсій, майстер-класів, фестивалів^{1,2,3,4,5}.

Особливу увагу слід звернути на ступінь сформованості туристичної інфраструктури, бо ця складова туристично-рекреаційного потенціалу дає змогу забезпечити гідні умови перебування туристів та збільшення туристичного потоку і є тим елементом, що визначає туристичну привабливість району на регіональному ринку.

Таблиця 2

Засоби розміщення Володимирського району Волинської області^{1,2,3,6}

Територіальна громада	Площа, км ²	Кількість закладів, од	Коефіцієнт забезпеченості, од/км ²
Володимирська	104,2	10	0,09597
Затурцівська	366,3	–	–
Зимнівська	309,1	1	0,00324
Іваничівська	99,2	1	0,01008
Литовезька	124,0	1	0,00806
Локачинська	344,4	1	0,00290
Нововолинська	75,2	4	0,05319
Оваднівська	355,1	2	0,00563
Павлівська	254,8	2	0,00785
Поромівська	108,6	–	–
Устилузька	415,6	2	0,00481
Разом	2556,5	24	0,00939

На території району наявні 24 заклади розміщення (табл.2). Більшість з них зосереджено у м. Володимир (Володимирська ТГ) – 10, у м. Нововолинську – чотири, по два наявні у Оваднівській, Павлівській та Устилузькій громадах. Водночас у Затурцівській та Поромнівській ТГ вони взагалі відсутні. Найбільш відомими закладами розміщення у районі є готелі «Готельно-розважальний комплекс «Бобри плюс»», готель «Дон Кіхот» (м.Нововолинськ), «АВС-Інтер» (м. Устилуг), готель «Іваничі» (смт Іваничі) готельно-ресторанні комплекси

«Три бобри» (с. Литовеж), «Машівський бір» (с. Машів), мотель «Авто Клуб 4x4» (м.Нововолинськ), санаторій-профілакторій «Шахтар» (с.Павлівка), дитячий оздоровчий табір «Барвінок» (с.Павлівка), кімнати для приїжджих «Олта» (м.Нововолинськ), гостинні садиби у сс. Овадне, Ягідне (Оваднівська ТГ), Зимне (Зимнівська ТГ), Петрове (Поромівська ТГ, садиба «Петрівський маєток»). Відтак, коефіцієнт забезпеченості засобами тимчасового розміщення складає 0,00939 од./км. Найкращі показники спостерігаються у Володимирській (0,09597 од./км.) та Нововолинській (0,05319 од./км.) ТГ.

Удосконалюючи дану підсистему туристичної інфраструктури варто збільшити кількість закладів готельного господарства вздовж основних транспортних шляхів та у віддалених населених пунктах сільської місцевості. Вони повинні містити стандартний набір послуг, враховувати потреби людей з особливими потребами, бути доступними для соціального сегменту іноземних туристів. Дієвим заходом може стати створення додаткових засобів розміщення (особливо поблизу шляхів сполучення) на зразок мотелів, кемпінгів, молодіжних таборів, агросадиб.

Таблиця 3

Ресторанне господарство Володимирського району
Волинської області^{1,2,3,4,6}

Територіальна громада	Площа, км ²	Кількість закладів, од	Коефіцієнт забезпеченості, од/км ²
Володимирська	104,2	20	0,19194
Затурцівська	366,3	10	0,02730
Зимнівська	309,1	8	0,02588
Іваничівська	99,2	12	0,12097
Литовезька	124,0	5	0,04032
Локачинська	344,4	23	0,06678
Нововолинська	75,2	39	0,51862
Оваднівська	355,1	8	0,02253
Павлівська	254,8	12	0,04710
Поромівська	108,6	2	0,01842
Устилузька	415,6	12	0,02887
Разом	2556,5	151	0,05907

Ресторанне господарство налічує 151 одиницю (табл.3), коефіцієнт забезпеченості закладами харчування становить 0,059 од./км², істотно вище середнього цей показник у Нововолинській (0,51862 од./км.) Володимирській (0,19194 од./км.) та Іваничівській (0,12097 од./км.) громадах. Серед закладів харчування низка ресторанів зосереджені переважно у мм. Володимир, Нововолинськ, Устилуг, смт Іваничі, Локачі, с.Зимне, а інші заклади – кафе, їдалень і магазинів-барів, закусочних, закладів швидкого харчування (фаст-фуди та ін.) широко представлені у сільських населених пунктах територіальних громад району. Мережа підприємств ресторанного господарства є досить розгалуженою, хоча значна частина об'єктів (особливо у сільській місцевості) має застарілу матеріально-технічну базу. В оптимізації цієї підсистеми варто дотримуватися тенденції до ребрендингу за євразомом застарілих закладів (їдалень, буфетів, закусочних) у альтернативні заклади

(паби, фаст-фуди, піцерії, нічні клуби тощо). Одночасно слід контролювати кількість однотипних закладів у різних сільських громадах, аби вони створювали нормальне конкурентне середовище в галузі та забезпечували надання населенню відповідних послуг з харчування.

Заклади торгівлі налічують 1173 одиниці, більшість з них зосереджені у Нововолинській (36 %), Володимирській (35 %) та Локачинській (10 %) ТГ. Коефіцієнт забезпеченості становить 0,046 од./км². Найвищий він у Нововолинській (5,58511 од./км.) Володимирській (3,94434 од./км.) та Іваничівській (0,73589 од./км.) громадах (табл.4).

Таблиця 4
1,2,3,6

Заклади торгівлі Володимирського району Волинської області

Територіальна громада	Площа, км ²	Кількість закладів, од	Коефіцієнт забезпеченості, од/км ²
Володимирська	104,2	411	3,94434
Затурцівська	366,3	52	0,14196
Зимнівська	309,1	19	0,06147
Іваничівська	99,2	73	0,73589
Литовезька	124,0	13	0,10484
Локачинська	344,4	115	0,33391
Нововолинська	75,2	420	5,58511
Оваднівська	355,1	16	0,04506
Павлівська	254,8	12	0,04710
Поромівська	108,6	7	0,06446
Устилузька	415,6	35	0,08422
Разом	2556,5	1173	0,45883

Система торгівлі дуже розгалужена, проте, більшість об'єктів зосереджена у містах обласного значення (мм. Володимир та Нововолинськ) та бувших районних центрах (смт Іваничі та Локачі). Її слід удосконалити враховуючи вимоги міжнародних стандартів та потреби місцевого населення і туристів.

Таблиця 5
1,2,3,4,6

Заклади розваг Володимирського району Волинської області

Територіальна громада	Площа, км ²	Кількість закладів, од	Коефіцієнт забезпеченості, од/км ²
Володимирська	104,2	25	0,23992
Затурцівська	366,3	18	0,04914
Зимнівська	309,1	8	0,02588
Іваничівська	99,2	9	0,09073
Литовезька	124,0	10	0,08065
Локачинська	344,4	27	0,07840
Нововолинська	75,2	14	0,18617
Оваднівська	355,1	11	0,03098
Павлівська	254,8	24	0,09419
Поромівська	108,6	6	0,05525
Устилузька	415,6	26	0,06256
Разом	2556,5	178	0,06963

До закладів дозвілля і розваг району належать 178 об'єкти, а саме будинки культури, клуби, бібліотек та чотри музеї (м. Володимир, Нововолинськ, Устилуг та смт Іваничі). Коефіцієнт забезпеченості закладами даного типу 0,07 од./км². Істотно вищий він у Володимирській (0,23992 од./км.), Нововолинській (0,18617 од./км.) та Павлівській (0,09419 од./км.) громадах (табл.5). В районі виникла потреба модернізації, повної або часткової реконструкції відповідних об'єктів, заміни їх матеріальної бази. Існує проблема пошуку нових форм їх функціонування з урахуванням сучасного прогресу з одночасним збереженням традиційних видів дозвіллевой діяльності, використання інноваційних для сільської місцевості форм дозвілля, що дозволить адаптуватися до нових умов соціального середовища.

Сфера побуту охоплює 350 підприємств: перукарні, комбінати побутового обслуговування, фотоательє, хімчистка, ательє з пошиття одягу, майстерні з ремонту взуття та ремонту мобільних телефонів тощо. Більше половини (52%) з них зосереджено у м. Нововолинську (Нововолинська ТГ) Коефіцієнт забезпеченості такими закладами становить 0,13 од./км², найвищий він у Нововолинській (2,43351 од./км.) ТГ (табл. 6). Ця підсистема потребує комплексного ребрендингу, особливо закупівлі новітнього обладнання, застосування сучасних технологій та удосконалення майстерності фахівців.

Таблиця 6

Заклади побутового обслуговування населення
Володимирського району Волинської області^{1,2,3,6}

Територіальна громада	Площа, км ²	Кількість закладів, од	Коефіцієнт забезпеченості, од/км ²
Володимирська	104,2	67	0,64299
Затурцівська	366,3	11	0,03003
Зимнівська	309,1	3	0,00971
Іваничівська	99,2	27	0,27218
Литовезька	124,0	4	0,03226
Локачинська	344,4	31	0,09001
Нововолинська	75,2	183	2,43351
Оваднівська	355,1	5	0,01408
Павлівська	254,8	5	0,01962
Поромівська	108,6	1	0,00921
Устилузька	415,6	13	0,03128
Разом	2556,5	350	0,13691

Систему банківського обслуговування району формують 40 відділення та філій банків. Найбільша мережа фінансових установ є у ПАТ «Державний ощадний банк України», ПАТ КБ «Приватбанк», АТ «Райффайзен Банк Аваль» (м. Володимир, Нововолинськ, Устилуг, смт Іваничі та Локачі). У Поромівській ТГ будь-які банківські установи відсутні. Коефіцієнт забезпеченості цими закладами становить 0,016 од./км². Найвищий він у Нововолинській (0,09309 од./км.) Володимирській (0,07678 од./км.) та Іваничівській (0,04032 од./км.) громадах (табл.7). Система банківського обслуговування населення потребує збільшення кількості відділень банкоматів

та терміналів, особливо у сільських населених пунктах громад району. Страхування забезпечується здебільшого державним оператором ринку НАСК «Оранта» (м. Володимир, Новововолинськ, Устилуг, смт Іваничі та Локачі). Для залучення більшої кількості туристів, слід створити передумови для розширення мережі банкоматів та терміналів у селах району^{3,7}.

Таблиця 7

Банківські установи Володимирського району Волинської області

Територіальна громада	Площа, км ²	Кількість закладів, од	Коефіцієнт забезпеченості, од/км ²
Володимирська	104,2	8	0,07678
Затурцівська	366,3	2	0,00546
Зимнівська	309,1	1	0,00324
Іваничівська	99,2	4	0,04032
Литовезька	124,0	2	0,01613
Локачинська	344,4	5	0,01452
Нововолинська	75,2	7	0,09309
Оваднівська	355,1	2	0,00563
Павлівська	254,8	1	0,00392
Поромівська	108,6	–	–
Устилузька	415,6	8	0,01925
Разом	2556,5	40	0,01565

Зв'язок забезпечується 74 установами зв'язку (поштовий – стаціонарні та пересувні відділення «Укрпошти», «Нової Пошти» та служби доставки «МістExpress») та відділення операторів мобільного зв'язку – Vodaphone, Kyivstar, Lifecell), що загалом здатні забезпечити необхідний спектр послуг для потенційних туристів, рекреантів. Більшість з них знаходяться Локачинській (17), Нововолинській (12) та Устилузькій (10) ТГ. Коефіцієнт забезпеченості становить 0,030 од./км². Найвищий він у Нововолинській (0,15957 од./км.) громаді (табл. 8).

Транспортна мережа району має розгалужену сітку автодоріг та залізниць. У районі функціонує 38 автозаправні станції та станцій технічного обслуговування автомобілів (0,015 од./км²), розташовані переважно у великих населених пунктах у м. , мм. Володимир, Новововолинськ, Устилуг, смт Іваничі та Локачі). Найбільше їх у Нововолинській ТГ – 11^{1,2,3,7}.

Досить визначальною для туристичної інфраструктури є транспортна мережа. Розгалужена мережа транспортних шляхів дозволить істотно підвищити потік туристів до туристично-рекреаційних об'єктів краю. За інформацією Служби автомобільних доріг у Волинській області територією Володимирського району проходять автошляхи державного (національні, регіональні та територіальні) та місцевого значення. Національним шляхом сполучення є траса Н-22 (Устилуг–Луцьк–Рівне) – 129,2 км (загальна протяжність), а регіональним є Р-15 (Ковель–Володимир–Червоноград–

⁷ Іваничівська територіальна громада. URL: доступу: <https://ivaselrada.gov.ua>

Жовква) – 87,3 км. Територіальними дорогами є Т -03-01 ((Т-03-02)–Зимне) – 1,4 км, Т-03-02 (Піща–Шацьк–Любомль–Володимир–Павлівка–Горохів–Берестечко–Козин–(М-06)) – 174,9 км, Т-03-05 (Нововолинськ–Іваничі–Павлівка–Локачі) – 41,8 км, Т-03-11 ((Р-14)–Камінь–Каширський–Ковель–(М-19)–Колодажне–Локачі–(Н-17)) – 161,6 км, Т-03-15 (Залісся– (Т-03-02)) – 13,7 км^{1,6}.

Таблиця 8

Поштові відділення та зв'язок
Володимирського району Волинської області

Територіальна громада	Площа, км ²	Кількість закладів, од	Коефіцієнт забезпеченості, од/км ²
Володимирська	104,2	8	0,07678
Затурцівська	366,3	8	0,02184
Зимнівська	309,1	3	0,00971
Іваничівська	99,2	5	0,05040
Литовезька	124,0	2	0,01613
Локачинська	344,4	17	0,04936
Нововолинська	75,2	12	0,15957
Оваднівська	355,1	5	0,01408
Павлівська	254,8	3	0,01177
Поромівська	108,6	1	0,00921
Устилузька	415,6	10	0,02406
Разом	2556,5	74	0,02895

Загальна протяжність автошляхів загальнодержавного значення становить 609,9 км^{1,2,3,4,5,6,7}.

Одночасно функціонує ряд автошляхів місцевого значення, зокрема обласні автошляхи подані у табл.9 та районні у табл.10.

Таблиця 9

Обласні автомобільні шляхи місцевого значення
Володимирського району Волинської області⁸

Шифр дороги	Напрямок дороги	Протяжність дороги, км
О 030101	Кладнів–Микитичі–Стенжаричі–Білин–(Р-15)–Овадне–Красностав–Свійчів–Бегета–Микуличі–(Н-22)	65,0
О 030102	(Т-03-02)–Гайки–Мокрець–(Р-15)	12,1
О 030103	Амбуків–Дарницьке–Заріччя	22,9
О 030104	(Т-03-02)–Маркостав–Бужковичі–Луковичі–Орищі–(Т-03-02)	15,2
О 030105	Ізов–Бортнів–Бужанка–Нововолинськ	13,1
О 030316	Застава–Морозовичі–Шахта №2	4,9
О 030317	Морозовичі–Кречів–Мовники–(Р-15)	13,3
О 030318	(Т-03-05)–Жовтневе–Заставне–Іваничі	15,0
О 030319	Іваничі–Бубнів	11,7

⁸ Служба автомобільних доріг у Волинській області. URL: https://vl.ukravtodor.gov.ua/pro_sluzhbu/kontakty.html

О 030320	Іваничі–Заболотці–Литовеж	11,7
О 030321	(Т-03-05)– Клопочин–Білопіль– Колпитів–(Т-03-11)	21,8
О 030322	Павлівка–Самоволя (на Перетоки)	5,8
О 030323	Переславичі–Завидів–Лемешів–Мирків–(Т-03-02)	22,8
О 030324	Іваничі–Павлівка	1,2
О 030325	Литовеж–Грибовиця–Соснина–(О 030319)	16,0
О 030326	Павлівка–Табір відпочинку	1,8
О 030744	Локачі–Шельвів–Линів–Кошів–Білосток–Антонівка– Забороль–(Н-22)	54,6
О 030745	Локачі–Хорів–Старий Загорів–Конюхи–Привітне–(Т-03-11)– Войнин–Шельвів–Затурці	36,5
О 030746	Привітне–Коритниця–Бубнів–Линів	9,5
О 030747	Марковичі–Роговичі–Заячиці–(Т-03-11)	10,5
О 031066	(Т-03-02)–Пустинка–Мосир–Микитичі	21,8

Протяжність обласних доріг місцевого значення становить 387,2 км.

Таблиця 10

Районні автомобільні шляхи місцевого значення
Володимирського району Волинської області⁸

Шифр дороги	Напрямок дороги	Протяжність дороги, км
С 030101	Володимир–Льотниче	2,9
С 030102	Воцатин–Ласків–Суходоли	7,2
С 030103	Орані–Новосілки–(Р-15)	4,9
С 030104	(Н-22)–П'ятидні–Хрипаличі	4,1
С 030105	Вербя–Свійчів–Тумин–Озютичі–Кисилин	17,5
С 030106	Зоря–Ворчин–(Н-22)	9,6
С 030107	Благодатне–Маркелівка–Володимирівка–(Н-22)	11,9
С 030108	(Н-22)–Микуличі–Нехвороща	7,1
С 030109	Устилуг–Хотячів–Воцатин	8,0
С 030110	(Н-22)–Федорівка–Заріччя	5,0
С 030111	Шистів–Горичів–Руснів–Бубнів	13,9
С 030112	Хобултова–Хмелівка–Селець–(Т-03-02)	10,1
С 030113	(Н-22)–Бобичі–Залужне	8,5
С 030114	Володимир–Когильне–Красностав	13,0
С 030115	Черників–Рокитниця– Ізов	4,9
С 030116	Рогожани–(О 030105)	0,8
С 030117	Пархоменкове–Залужжя	2,7
С 030118	Руснів–Хотячів	1,5
С 030119	(Р-15)– Діхтів	2,0
С 030120	Стенжаричі–Залужжя–Устилуг–(Н-22)	10,4
С 030121	Руснів–Черчичі–(Т-03-02)	3,6
С 030122	Селець–Нехвороща	8,9
С 030123	Житані–Хмелівка–Микуличі	8,0
С 030124	Воля–Свійчівська–Свійчів	1,7
С 030125	(Т-03-02)– Ліски–Писарева Воля–(О030101)	9,7

С 030126	Новини–Микитичі	2,8
С 030127	Заболоття–Турівка–(О030101)	4,5
С 030128	Селіски–(О030101)	0,8
С 030129	Стенжаричі–Полум'яне	2,5
С 030130	Тростянка–(Н-22)	1,8
С 030131	Рокитниця–Лудин	2,0
С 030132	Хворостів–Яковичі	5,9
С 030133	Березовичі –Бобичі	3,5
С 030134	(Н-22)–Житані	2,2
С 030135	Фалемичі–(Т-03-02)	1,9
С 030136	Вілька–Зимне	2,5
С 030137	Горичів–Зимне	4,1
С 030138	(С030122)–Світанок	2,6
С 030301	Іванич–Долинка	3,9
С 030302	Петрове–Поромів–Нововолинськ	6,8
С 030303	Поромів–Бужанка–Верхнів	6,6
С 030304	Осмилівичі–Стара Лішня–Нова–(Т-03-05)	4,0
С 030305	Нововолинськ–Гряди	3,4
С 030306	Грибовиця–Мишів–Іванівка–(Т-03-02)	8,3
С 030307	(Т-03-05)–Цукровий завод	1,3
С 030308	(Т-03-05)–Колона–Хорів–(Т-03-11)	10,5
С 030309	(Р-15)–Шахта № 10	2,4
С 030310	(С030305)–Низкиничі–Хренів	3,5
С 030311	Древині–Лугове	2,5
С 030312	Романівка–Долинка	1,3
С 030313	(Т-03-02)–Щенятин	2,8
С 030314	Трубки–(Т-03-02)	2,0
С 030315	Грушів–Милятин	4,9
С 030316	Іванів–Бортнів– Поромів–Млинище	10,0
С 030317	Хренів–Кропивщина–Грибовиця	4,0
С 030318	(С030305)–Тишковичі –(Т-03-05)	4,1
С 030319	Волиця–Морозовецька–Морозовичі	2,0
С 030320	Шахта №2–Русовичі	1,0
С 030321	(Т-03-05)–Космівка–Стара Лішня	2,1
С 030322	Жашковичі–(Т-03-05)	1,5
С 030323	(Т-03-05)–Біличі	2,4
С 030701	Локачі–Залужне–Замличі–Бермешів–(Т-03-05)	15,1
С 030702	Козлів–Войнин–Линів	14,1
С 030703	(Т-03-11)–Бубнів–Ватин–Скірче–Чорний Ліс	23,1
С 030704	Твердині–Кисилин–Журавець–Марковичі	19,5
С 030705	Тумин–Губин–(Н-22)	7,7
С 030706	Кисилин–Зубильне–(Н-22)	11,3
С 030707	Семеринське–Зубильне–Затурці–Шельвів–Войнин–Привітне	5,9
С 030708	Крухиничі–П'ятикори	2,7
С 030709	Дорогиничі–Новий Загорів–(О030745)	6,2
С 030710	Бермешів–(С030701)	1,0

С 030711	Замличі–Дорогиничі–Низькі Цевеличі	6,0
С 030712	Михайлівка–(Т-03-11)	1,6
С 030713	(Т-03-11)–Павловичі	2,5
С 030714	(Т-03-11)–Кремеш	1,0
С 030715	(Т-03-11)–Мовчанів	0,8
С 030716	Сірнички–(С030706)	2,0
С 030717	(С030722)–Малий Окорськ	1,9
С 030718	(С030105)–Запусти	0,8
С 030719	Холопичі –(С030704)	2,5
С 030720	Держплемстанція –(Н-22)	0,9
С 030721	(Н-22)–Юнівка	2,0
С 030722	(Н-22)–Великий Окорськ–Квасовиця	5,4
С 030723	(О030745)–Вілька Садівська	0,7
С 030724	Садівські Дубини–Гранатів	2,5
С 030725	(Т-03-11)–Цевеличі	2,8
С 030726	Кути–(О030321)	1,5
С 031519	Гайки–Руда–Замости	6,0

Районні дороги простягаються на 453,8 км. Протяжність доріг місцевого значення становить 841,0 км. Загальна протяжність автомобільних шляхів Володимир-Волинського району Волинської області становить 1 450,9 км.

Володимирський район має зручне географічне розташування і доступність до обласного центру (м. Луцьк). Автомобільний транспорт відіграє провідну роль у транспортному сполученні, особливо з сільськими населеними пунктами. Мережа доріг загального користування забезпечує транспортне сполучення між всіма населеними пунктами громади. Сполучення з обласним та сусідніми районними центрами, містами і селами району та області здійснюється приватними перевізниками. Транспортна мережа забезпечена АЗС у мм. Володимирі (Володимирська ТГ), Нововолинську (Нововолинська ТГ), Устилузі (Устилузька ТГ), смт Іваничі (Іваничівська ТГ), Локачі (Локачинська ТГ), сс.Затурці (Затурцівська ТГ), Зимне (Зимнівська ТГ), Овадне (Оваднівська ТГ), Павлівка (Павлівська ТГ), Литовеж (Литовежська ТГ) та СТО у мм. Володимирі (Володимирська ТГ), Нововолинську (Нововолинська ТГ), Устилузі (Устилузька ТГ), смт Іваничі (Іваничівська ТГ), Локачі (Локачинська ТГ)^{1,2,6,7}.

Залізничне сполучення представлено магістраллю Ковель–Володимир–Львів, що забезпечує сполучення Володимир-Волинського району з іншими районами краю, західними регіонами України (зокрема Львівською областю), а волинського регіону з країнами Центрально-Східної Європи. Великим і важливим залізничним вузлом, де розміщений вокзал є м. Володимир (Володимирська ТГ), залізничні станції у м.Устилуг (Устилузька ТГ), смт Іваничі (Іваничівська ТГ), сс. Овадно (Оваднівська ТГ), Лудин (Устилузька ТГ), Ізов (Устилузька ТГ)⁹.

⁹ Українська залізниця URL: <https://www.uz.gov.ua/>

На території району, на кордоні з Республікою Польща, діє два пункти пропуску через державний кордон – Зосін-Устилуг (Устилузька ТГ) (пасажирський, автомобільне сполучення), Хрубешів-Володимир (Володимирська ТГ) (пасажирський і вантажний, залізничне сполучення), а також діють пункти контроль у пунктах пропуску Лудин (Устилузька ТГ) та Ізов (Устилузька ТГ) (вантажний, залізничне сполучення)^{2,8}.

Повітряне сполучення у Володимир-Волинському районі відсутнє. Найближчими повітряними воротами є аеропорти, що знаходяться у м. Львів та Рівне (має обмежений перелік міжнародних напрямків польотів, недостатньо забезпечує авіаційне сполучення для доставки всіх бажаючих туристів із віддалених куточків світу). Аеропорт «Бориспіль» – головні повітряні ворота України на відстаї близько 450—500 км, поблизу м.Київ^{2,8}.

Переміщення туристів з екскурсійною (річкові прогулянки вихідного дня) метою водними шляхами можливе річками, що відносяться до басейнів рр. Прип'яті та Західний Буг^{1,2,4,8}, які можуть використовуватися для сплавів на каное й байдарках.

Недоліками підсистеми «транспортна інфраструктура та зв'язок» є невідповідність транспортно-експлуатаційних характеристик автомобільних доріг сільської місцевості (віддалених від доріг державного значення) сучасним європейським вимогам, неузгодженість розвитку з темпами автомобілізації області, що позначається на зниженні пропускнуої спроможності основних автошляхів. Недостатнім також є забезпечення покриття мобільним зв'язком, наявність «мертвих зон» у покритті, особливо у сільських населених пунктах. Мережа поштового зв'язку є розгалужена, проте, послуги, які вона надає, слід розширювати та модернізувати відповідно до світових тенденцій.

Проблемними питаннями, що постають у розвитку галузі туризму є нерівномірне забезпечення інфраструктурними об'єктами відповідного рівня по території району та інформаційне забезпечення найбільш привабливих для відвідування туристами об'єктів культурної спадщини та природно-заповідного фонду; недостатній розвиток сільського зеленого туризму у віддалених населених пунктах; слабе забезпечення поширення інформації про туристично-рекреаційні можливості, мала кількість засобів розміщення у лісовій зоні, низькі темпи ребрендингу об'єктів ресторанного господарства, недосконала система сфери розваг та зв'язку.

Для оптимізації туристичної інфраструктури, залучення інвестицій для подальшого розвитку туристичної галузі, висококваліфікованих кадрів, нарощування обсягів туристичних послуг, ефективної рекламно-інформаційної діяльності варто розробити та втілити довготривалу Стратегію розвитку туристичної галузі району, окремо окресливши у ній шляхи вирішення зазначених проблем. Серед першочергових заходів варто виділити: 1) формування самодостатніх у фінансовому забезпеченні об'єднаних територіальних громад; 2) розробка поетапного плану реформування та трансформації інфраструктурних об'єктів району; 3) участь у міжнародних грантових програмах, націлених на реконструкцію конкретних соціально значимих об'єктів туризму та її інфраструктури; 4) заключення довгострокових

угод про співробітництво у галузі туризму із прикордонними ТГ Республіки Польща; 5) побудова та реконструкція належних місць зупинок для туристів (зокрема для осіб з обмеженими можливостями), облаштування рекреаційних зон, місць санаторного лікування, об'єктів культурної спадщини та природно-заповідного фонду; 6) розширення мережі агросадиб у сільській місцевості; 7) проведення реорганізації системи сфери послуг, дозвілля та розваг з метою наближення їх функціональних моливостей до європейських та світових стандартів роботи у галузі туризму; 8) збільшення періодичності проведення прес-турів для засобів масової інформації та туристичних компаній; 9) покращення сервісних умов закладів громадського харчування при частковій або повній їх модернізації; 10) встановлення інформаційних таблиць-вказівників із короткими довідками про туристичні об'єкти та QR кодами, а також створення туристичних інформаційних центрів на базі музейних закладів; 11) покращення покриття території мобільним зв'язком різних операторів; 12) збільшення кількості, побудова нових та реконструкція вже існуючих об'єктів сервісної транспортної інфраструктури, що відповідають європейським стандартам; 13) забезпечення галузі кваліфікованими спеціалістами туристичного менеджменту, екскурсійної діяльності та готельного господарства, залучення робітників із знанням іноземної мови у сфери послуг, торгівлі та розваг; 14) розробка нових та удосконалення вже існуючих трансрегіональних туристичних маршрутів, забезпечення їх картографічним супроводом, GPS-навігацією.

Дослідження туристичної інфраструктури укрупненого Володимирського району як міжгалузевого комплексу відкриває нові можливості для прогнозування його розвитку та формування нових напрямків використання рекреаційних і туристичних ресурсів.

Ступінь сформованості туристичної інфраструктури району є значним, хоча в кожній без винятку ланці є проблемні питання, що потребують окремого комплексного підходу щодо вдосконалення, реформування та розбудови інфраструктури обслуговування туристів на належному європейському рівні. Однак, проведення першочергових заходів з реконструкції об'єктів туризму та модернізації його інфраструктури дозволить залучити більшу кількість туристів у досліджуваний район, що дасть змогу покращити соціально-економічну ситуацію краю.

Наукове видання

**ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ
В УКРАЇНІ ТА СВІТІ:
УПРАВЛІННЯ, ТЕХНОЛОГІЇ, МОДЕЛІ**

Колективна монографія

*За науковою редакцією
доктора економічних наук, професора Матвійчук Л.Ю.,
доктора економічних наук, професора Барського Ю.М.,
кандидата географічних наук, доцента Лепкого М.І.*

Підп. до друку 30.12.2023 р.
Формат 60x84/16. Папір офс. Гарнітура Таймс.
Ум. друк. арк. 16,2.
Тираж 300 прим. Зам. 54.

Інформаційно-видавничий відділ
Луцького національного технічного університету
43018, м. Луцьк, вул. Львівська, 75
Друк – ВІП Луцького НТУ